

Handläggare
Åsa Ullén
Telefon: 08-50825294**Till**
Socialnämnden
2026-05-19

Skrivelse om hemlösa som ansöker om ekonomiskt bistånd

Svar på skrivelse från Moderaterna

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Vid socialnämndens sammanträde i februari ställde Moderaterna frågor gällande hemlösa personer som ansöker om ekonomiskt bistånd. I skrivelsen uttrycker Moderaterna sin oro över att antalet hemlösa personer som är aktuella med ansökningar om ekonomiskt bistånd inom nämndens verksamhet har ökat. I skrivelsen ställs frågor om hur ändringar av tillhörighetsreglerna bedöms ha påverkat ökningen, hur många som ansöker om ekonomiskt bistånd som nyligen återkommit från kriminalvården samt hur många personer som omfattas av beskrivningen återkommande klienter.

Förvaltningen redogör för på vilket sätt tillhörighetsreglerna främst har påverkat inflödet till mottagningen inom Område hemlöshet efter att stadens riktlinjer för ärendansvar ändrades 2024.

Förvaltningen redogör vidare för att det i dagsläget saknas statistik som specifikt redovisar hur många av de personer som ansöker om ekonomiskt bistånd som nyligen har återvänt från Kriminalvården, men att Område hemlöshet märker en generell ökning av samtal från anstalt och en ökning av personer som ansöker om ekonomiskt bistånd sedan Kriminalvårdens inslussningsprojekt startades. Vidare redogör förvaltningen för att det pågår en kartläggning för att mäta antal klienter som återkommer inom ett års tid.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

Vid socialnämndens sammanträde i februari ställde Moderaterna frågor gällande hemlösa personer som ansöker om ekonomiskt bistånd, hur förändringar i regelverk och ansvarsfördelning har påverkat utvecklingen samt om målgruppens sammansättning och behov.

Ärendet

I skrivelsen uttrycker Moderaterna sin oro över att antalet hemlösa personer som är aktuella med ansökningar om ekonomiskt bistånd inom nämndens verksamhet har ökat. Skrivelsen hänvisar till att det i förvaltningens redovisning framgår att ökningen kan bero på en kombination av att tillhörighetsreglerna inom Stockholms stad ändrats, ett ökat inflöde från Kriminalvården samt en stor andel återkommande klienter.

I skrivelsen ställs följande frågor:

1. På vilket sätt har ändringarna av tillhörighetsreglerna förändrats och hur bedöms dessa förändringar ha bidragit till det ökade antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd?
2. Hur många av de personer som nu ansöker om ekonomiskt bistånd har nyligen återkommit från Kriminalvården, och hur förhåller sig detta antal till motsvarande siffror tidigare år?
3. Hur många personer omfattas av beskrivningen om återkommande klienter, och hur stor andel av det totala antalet ansökningar utgör dessa?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialt stöd.

Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 13 maj.

Funktionshinderrådet har getts möjlighet att behandla ärendet den 12 maj.

Förvaltningens synpunkter och förslag

1. *På vilket sätt har ändringarna av tillhörighetsreglerna förändrats och hur bedöms dessa förändringar ha bidragit till det ökade antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd?*

2024 ändrades tillhörighetsreglerna i *Riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning* inom Stockholms stad. De ändringar som främst påverkat inflödet på mottagningen inom Område hemlöshet är:

- Under kapitel 2, avsnitt 2.1, som handlar om personer med fast bostad har ett stycke om boende hos släkt eller anhörig tagits bort. Denna boendeform räknades i de gamla riktlinjerna som stadigvarande boende. Detta har lett till en helt ny klientgrupp för Område hemlöshet där personer som logerat hos anhöriga som tidigare kunde hänvisats till stadsdelsförvaltning nu tillfaller Område hemlöshet i stor

utsträckning. Område hemlöshet för inte statistik över detta men har uppmärksammat att det ökat inflödet på området.

- Under kapitel 3, avsnitt 3.2.1, som handlar om personer utan bostad, redogörs för de huvudregler som gäller för ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna och Område hemlöshet. Där framhålls det att om kontakt görs inom en månad efter att en person blivit hemlös ska ärendet tillfalla stadsdelsförvaltningen där bostaden var belägen. Under kapitel 4, avsnitt 4.1.1 i den nya riktlinjen, som handlar om personer som vistas på kriminalvårdsanstalt eller vårdas på sjukhus, faller huvudregeln bort. En person som hamnar på anstalt eller sjukhus dagen efter hemlösheten blir istället tillhörande Område hemlöshet. Område hemlöshet bedömer att det under 2025 rört sig om cirka 50 ärenden.
- Under kapitel 3, avsnitt 3.2.3, finns en huvudregel som handlar om att personer som lever i hemlöshet som fyllt 20 år, men som inte fyllt 25 år, ska få sina behov tillgodosedda i första hand av den stadsdelsnämnd som personen senast varit aktuell hos. I andra hand i den stadsdelsnämnd där personen är eller senast var folkbokförd i. Under kapitel 4, avsnitt 4.1.1 i den nya riktlinjen är denna huvudregel inte tillämplig i de fall en individ är på anstalt eller vårdats på sjukhus vilket ökar inflödet av denna ålderskategori på Område hemlöshet.

2. Hur många av de personer som nu ansöker om ekonomiskt bistånd har nyligen återkommit från Kriminalvården, och hur förhåller sig detta antal till motsvarande siffror tidigare år?

Regeringen har gett Kriminalvården i uppdrag att utveckla och sprida så kallad inslussning, vilket är en samverkansmodell som syftar till att stärka dömdas förutsättningar att slussas in i samhället efter avtjänat fängelsestraff.

Område hemlöshet märker en generell ökning av samtal från anstalt och en ökning av personer som ansöker om ekonomiskt bistånd sedan inslussningsprojektet startades. Under 2025 rörde det sig om 22 ärenden och under de tre första månaderna under 2026 är det elva ärenden, vilket tyder på ett fortsatt ökat inflöde. Viktigt att poängtera är att alla som kommer från kriminalvården inte går via inslussning, utan det är främst personer som avtjänat ett längre fängelsestraff och det är således dessa som omfattas av statistiken. Det saknas i dagsläget fullständig statistik som redovisar hur många av de personer som ansöker om ekonomiskt bistånd som nyligen har återvänt från Kriminalvården.

3. *Hur många personer omfattas av beskrivningen om återkommande klienter, och hur stor andel av det totala antalet ansökningar utgör dessa?*

En kartläggning pågår för att mäta antal klienter som återkommer inom ett års tid. Det preliminära resultatet är att drygt 25 procent av de som aktualiserats återkommit inom ett år. Resultatet är däremot fortfarande under bearbetning och kan komma att ändras när kartläggningen fortskrider under vår och sommar 2026.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Carstorp Wolgast
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Anna Mattsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse om hemlösa som ansöker om ekonomiskt bistånd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Carstorp Wolgast, Socialdirektör	2026-05-06
Anna Mattsson, Avdelningschef	2026-05-06